

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben:
 Vidéken:
 Egy óra. I kor. Egy óra. I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felelős szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Plooz-utca 47. és 49. szám.

Az idők jele.

Az újság a „ma“ történetének tükré, az újságíró pedig történetírója. Ha nem az, nincs hivatása, nincs létjogosultsága.

Olyan kiváló esemény történt ma Debreczen városában, amelyről érdemes elmélkedni, pedig a dolog látszólag igen jelentéktelen. A független polgár-bíróság fölmentette a vádlottak padjára hurczolt terheltet, ami nagyon közönséges dolog. Az is volna, ha a háttérben nem állana az üldözésnek az a gyűlölt rendszere, mely a magyar nemzet ellen föltámad négyszáz év óta minden alkalommal, a mikor a szabad eszmék tisztult világába akar emelkedni.

Szomorú eset ez nagyon, de jellemző. Vigasztaló benne csupán az a körülmény, hogy az erkölcsi gondolatvilága kezd már tisztulni a magyarnak; eszmélni, gondolkozni, bírálni kezd és végül — ítélni. Az ítélete higgadt, megfontolt, komoly és vezeklő. Mintha érezné ez a nemzedék, mennyi bünt követtek el az ősei és mily sokat kell jóvátennie.

Mintha a debreczeni esküdtek át-

éreztek volna, hogy ők tulajdonképpen ma a történelem ítélőszéke előtt állottak és ha másként ítélnének, a jövődörténetírója őket ülteti a vádlottak padjára, mint azokat a gyászmagyarokat, a kik a nagy Rákóczi Ferenczet hazaárulónak bélyegezték az egész nemzet örök szégyenére — és kétszáz esztendő multáival ugyanaz a magyar országgyűlés vezetni kénytelen a „hazaáruló“ emléke előtt.

Néhány évtized multán, ha a meg nem értett vagy félreértett Kalmár Antal közjogi művének igazi értékét fogja mérlegelni a mainál tanultabb, a nagy igazságokat jobban átérző nemzedék, amikor ennek a nagyészű, hazáját, nemzetét lángolón szerető tudósnek a sirját sem találja talán, csodálkozni fognak azon, hogy valamikor még azt is üldözőbe vette a magyar államügyész, aki az ő hatalmas művéért üdvözölni mege. Mert az a vád, amelyet ma az ügyész Király Péter ellen emelt, nem az ő szerény személye, hanem a Kalmár Antal elmélete ellen szólt, amelynek megdönthetetlen igazsagai előtt kalapot emelt az ország minden, igazságosan gondolkozó férfia, mert hiszen még az a bíróság is, amely a mű egyes részeiben foglaltak miatt a szer-

zöt három hónapi államfogházzal sújtotta, elismerte művének értékes voltát.

Az ügyész a budapesti esküdtszék marasztaló ítéletére alapította vádját, nem az igazságra, ami öreg hiba. Egyetlen bizonyítékát Kalmár művének azon részei képezték, amelyekért őt el is ítélték. Ez a sajtóper tehát, ha más ült is a vádlottak padján, az egyszerű megisméltése volt a budapestinek — és mégis mi történt? Az esküdtszék fölmentette a vádlottat, holott az ügyész úgy számított, hogy ha Budapesten elítélték Kalmár Antalt, el fogják ítélni Debreczenben Király Pétert és el fogják ítélni Pityi Palkót is bárhol, csak vádat kell emelni ellene. Nem így történt és ez nagyon jól van. Hadd lássa a nemzet, hogy nem egyforma felfogás uralja az országot. Hadd tudja meg az ügyészség, hogy a „jó“ vidék nem azonosítja magát a fővárossal és a fővárosi esküdtszék ítélete nem zsinórmérték — Debreczenben, mert a főváros nem szive a magyarságnak, nem vezetője a magyar nép szellemi életének, nem zászlóvivője a magyar nemzet politikai törekvéseinek.

Ez az idők jele. Meg kell azt végrevalahára érteni . . .

Rostkowitz Arthur.

Műpártoló egyesületünk képkiallításáról.

A mikor ez a derék egyesület igazán szép auspiciumok között megalakult, mindenki örömmel üdvözölte. De üdvözölhette is, mert rövid fenn állása alatt valóban szép sikert ért el.

Hogy Debreczen városának még ma sincs kultur-palotája, hogy a városháza nagy tanácstermék a kép kiallításra ez alkalommal nem adhatták ide, annak nem a műpártoló egyesület az oka. Örülhetünk, hogy mégis akadt egy termünk a derék iparosok „Otthonában“, azon iparosoknál, akik vállvetett erővel kivitték, hogy egy „Otthonban“, egyesíthették nemcsak az iparoskört, az iparos ifjuság egyesületét, az iparszövetkezetet, hanem a hatalmas „Ipartestület“ is, mely igazság szerint a többiből keletkezett, nagy erőfeszítéssel, mert hej sokan voltak az ellenségei.

Kissé eltértem a tárgytól, de adóznom kellett derék iparosainknak azért, hogy a képkiallítás nagy Debreczen városában helyet kapott.

Mielőtt még a kiállítás boncsolásába bocsátkoznám, nem felejtkezhetem el azon derék úri emberekről, de különösen azon tündér ujjú hölgyekről, a kik oly rövid idő alatt (mert megkésték a képek) rendbe szedték és valódi szakértelemmel felaggatták a képeket.

A mult évi kiállítás határozottan kitünőbb volt nagy momentumu képekben, de ne várja a mi publikumunk, hogy neves festőink a fővárosból ide küldjék nagy alkotásaikat, ha képeik vissza kerülnek. Szívnek kell lenni a nagy bugyelláris alatt és meg kell gondolni, hogy egv-egy gazdag ember nemcsak azért vesz nagyhirű festményt, hogy abban saját maga gyönyörködjék, hanem barátai és ismerősei is és hogy az a nagy alkotás itt marad örök időkre a mi szeretett szülővárosunkban.

A magyar alföldön kevés város dicsekedhetik annyi festőművészszel, mint Debreczen.

Ily rövid idő alatt annyi talentum.

Ilyen rövid idő alatt olyan haladás, mint a Pálffy Józsefé, ritkaság. A „Delelő tehének“ című képét mindenki megakarja

venni, de még most sem látom rajta ott fityegni azt a bizonyos táblát, hogy „elkelt.“ Mindenki olesóbban akarja, pedig így is olesó. Hortobágyi részletei, quarnerói képei, de különösen lovranei részletei kitünők. (Ebből csak véte egyet a kulturtanácsos a város részére?)

Bosznay István ismert művésznök tanulmány utjából hozott néhány sikerült képet,

Rajzó Miklós portraitjai hatalmasak, de hol maradtak pompás genre képei?

A mi debreczeni szülöttünk Kovács János meg éppen arczképekkel nem rukkolt ki, pedig alig néhány hete festett két szép arczképet a karczagi ipartestület új épülete részére. (Szabó Kálmán kamarai elnököt és Szávay Gyula titkárt.) Két tájképe megbecsülendő.

Bakos Tibor most a baromfiak festésére adta magát. Hálás téma és vonzó.

A budapestiek aztán ide dobtak ez alkalommal nagyobb művek hiányában egy pár kisebb, de jeles alkotást.

Szenes „Favoritját“ ide ragasztotta Debreczenhez Csikos orvos. Köszönet érte

MODERN GÖZMOSÓDA

Debreczen, Széchenyi-utca 42.

Telefon. ♡♡♡♡♡ Gyűjtő kocsi.

Országgyűlés.

Eredeti távirati tudósításunk.

A képviselőház mai ülésén az osztrák agyarkodásokat, a Körber pókdőségeit és pimaszkodásait utasították vissza erélyesebben még a kormányparti részről is. Hodossy, Tisza István és Kossuth Ferencz hajítottak kelevézt a magyar nemzeti jog ellen orv-kézzel törő Körber-re. Szóval, pillanatra, perczekre, órákra még a kormányparti labanczokban is, mint Hodossy, mint Tisza megpezdült a magyar vér. Ez még a veszteségünk közepette is vigasztaló, hogy legalább a nagyobb gyaláztatásunkat még sem hallgatják agyon szó nélkül, mint hajdinában divatos volt.

Az ülést Perczel Dezső elnök vezette. A jegyzőkönyvet hitelesítvén, elnök jelenti, hogy többen napirend előtt kértek szót. Közöttük Hodossy Imre, Kossuth Ferencz, Polónyi Géza, Apponyi Albert, gróf Ugron Gábor, Lovászy Márton.

Hodossy Imre az első szónok. Reflektál az osztrák urakházának tegnapi ülésére, a hol a magyar katonai kérdéssről Windischgrätz herceg és Körber osztrák miniszterelnök között diskurzus folyt. A mód, a melyen az lefolyt, nem erősíti Ausztria és Magyarország barátságát és nem öregbíti a 67-es alaphoz való ragaszkodást. (Helyeslés a jobboldalon.) A mi ott a kiegyezés kérdéséről elhangzott, annak éppen az ellenkezője áll. A 67-es törvényalkotásnak a dualizmust teremtették meg t. i., hogy Ausztria és Magyarország két különálló állam. Magyarország önállósága kétségbe nem vonható és ezt a 67. XII. t. cz.-nek egész sereg paragrafusából is bizonyítja. Mindezek amellől bizonyítanak, hogy Körber felfogása a 67. alapjára nézve teljesen téves. De hivatkozok szóló osztrák közjogászok véleményére is és ezek is azt fejtetik, hogy a dualizmus szerint Ausztria és Magyarország bár egy jogar alatt, mégis két különálló egymástól független államot képez. A katonai

reformokról úgy beszélnek az osztrák urakházában, mintha azok az 1867. évi XII. t.-cikkbe beleütköznenek és úgy beszélnek, mintha ez akadályt képezne, hogy Magyarország államilag és nemzetileg fejlődhesse. Ez nem áll. Ellenkezőleg ezen az alapon fejlődhetik Magyarországon a legbiztosabban. Abban a perczen, a mint arról győződnék meg, hogy a 67-es alap akadályos volna az ország állami és nemzeti fejlődésének, elhagynók nyomban ezt az alapot. (Helyeslés a jobboldalon.)

Rákosi Viktor: *Mily könnyen meggyőződhetek volna!*

Hodossy Imre: Hiába ragaszkodnak az osztrákok ahhoz, hogy a 67-es alkotások csak az ő hozzájárulásukkal változtathatók meg; mert azt, hogy mi ezt az alapot önszántunkból eltörölhetjük, az kétségbe nem vonható. (Általános zajos helyeslés.) És ha arról van szó, hogy országunk függetlenségét kétségbe vonjuk, az itt minden oldalról erélyes visszautasításban fog részesülni. (Általános zajos helyeslés.)

Tisza István gróf azt mondja, hogy az urakházában nyilvánult jelenségek elszomorítóak. Az összbírodalom eszméjének veszedelmes propagálása ez. Két ízben nyilvánultak a centralisztikus törekvések és két ízben majdnem végromlásba kergették az országot. De a nemzetnek királyába vetett hite elhárították a veszedelmet.

Azok a reformok, a melyekről szó van, vágyai a magyar nemzetnek, de nem ütköznek bele az 1867. XII. t.-cikkbe és nem szánják azokat a jogokat, a melyek az 1867. évi XII. t.-cikk 11-ik szakaszába körülírják. A mostani reformok egyenes következményei az 1867. XII. t.-cikknek, úgy, hogy felesleges társágot vesznek maguknak odaát, amikor velünk szemben a 67-es kiegyezési művet meg akarják védeni. Megvédjük ezt mi, de sikeresen csak úgy, ha mi magunk nem magyarázzuk el. A függetlenségi párt törekvésének nincs hathatósabb támogatója, mint az, hogy a 67-es alapba minduntalan ezen centralisztikus törekvéseket igyekezzen odaát Ausztriába belevonni. (Éljenzés és taps a jobboldalon.)

Kossuth Ferencz beszélt ezután, hogy

Körber nyilatkozatára megtegye pártja nevében is megjegyzéseit.

Megfoghatatlannak tetszik, hogy Körber minduntalan kirohan a magyar közjog ellen. Megfoghatatlan az is, hogy az uralkodó a hivatalnok miniszternek megengedi, hogy e folytonos vitatkozással nevétségessé tegye ezt a kettős államot. A tegnapi vitában oly nevek szerepeltek, a melyek szomorú emléket keltenek Magyarországon. A mikor itt a nemzeti jellem fölébred, odaát azok az urak fölébresztik a kamarilla gyászos emlékeit. Körber újra felállította azt a ételt, hogy a nyelv meghatározásának joga felség, hát ezt a tervét a magyar kormány megczafolta! Az az ur nem tudja, hogy volt itt 48-ban is parlamenti kormányrendszer és hogy a kiegyezést azon az alapon csinálták meg. Hogy pedig Körber a delegációt exentriálisztikus nevezi, ezzel igazolja a függetlenségi párt álláspontját.

Az osztrák miniszterelnök támadásai arra készítetik a függetlenségi pártot, hogy fokozott erővel harcoljon elveiért.

Kaas Ivor báró hangosan kaczag.

Kossuth Ferencz: Ezt nem értem.

Kaas Ivor báró: Pedig a történetek után megérthető.

Kossuth Ferencz: A függetlenségi párt nem szerelt le. Harminczöt évig küzdött dicsőségesen és küzd tovább, mert nem kell hinni azt, hogy az egyedüli küzdés az obstrukció fegyverével történhetik. Küzdeni fogunk, minf eddig is, remélem, hogy Kaas, mint jó hazafi ezért nem fog kacagni, hanem tapsolni.

Kaas báró: Majd akkor!

Barta Ödön szintén a Körber támadásával foglalkozik és arra az a válasza, hogy: **Hinaus!** (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Kaas Ivor báró azt mondja, hogy a támadás súlyos, mert az osztrák kormányának hivatalos, tehát jóváhagyott támadás. A katonai reformokat ígéretik itt, odaát azonban megtagadják és senki meg nem valószínűsíti. A két kormány között az összeférhetetlenség kétségtelen. Ugylátszik, hogy a katonai reformokból nem lesz semmi vagy ha lesznek, olyanok lesznek mint a milyennek Körberék tenni akarják.

Sesztina Jenő, Kinmach László „Kedvenc virágait” vette meg. Jobban fognak mutatni a villájában, mint a lakásában. Tüdős János is Szenes-féle képet vett, míg Tüdős Kálmánnak a Bakos „Kotlósa” tetszett meg. Szoboszlay bíró valami finom Bosznay képhez jutott. „Hajók az északi tengeren.” Csaknem ott képzelte magát az ember.

Az akt darabok mióta Nagyváradon is kitiltották nem igen szerepelnek tárlatunkon. De jobb is, mintha a Boemm Ritta drága Magdolnáját kell szemlélnünk. Bizony pedig, ha Bougereau egy-egy plastikus képe előtt állhat meg az ember, nem adja azt a világ legszebb tájképéért sem. (Ötven éven alól.)

A kis teremben van egy miniatur, olaj festmény. — Ártatlan kis leányka a körmet piszkálja.

— Jaj de kedves, jaj de szép — mondja egy barátném.

— Lehet is, — felelém 700 korona az ára!

— Mi! Ennek a cseppségnek? Az angyal nem tudta, hogy Meissoniernek akora képeiért százezreket adtak...

Megkapó a Kézdí Kovács „Busuló juhásza”, mint mindenképpen, van eredetiség. Egy kis őszi tájképet dr. Jász, a másikat „a golyákkal” dr. Dóczy Emil vette meg. A

Pataky kuruczai csupa élet, örvendhetünk, hogy az egyiket megvette *Sesztina Jenő*. A Telepy képei még a régi divatra emlékeztetnek. Innocent Ferencz Magdolnája mindenkinek tetszik. de... pedig csak 400 korona az ára. A Csók István „Abrándja” művészi kivitel, de úgy látszik „Csók” nem tudja, mi az a csókra termett ajak. A kaszinó urai meg is megvették és jól tették. — Az „Anyaság” Fényes Adolftól valóban tökéletes mű, diszére válnék bármely szalonnak. — Radnay „Jár a babája” nagy örömet okozhatna ott a hol. Már en nálam nem. Tölgyessy „Pulykái” azt hiszem itt maradnak Debreczenben. Egy műértő barátom szeretné őket behajtani. — A Bruck „Korsós leányát” jó lett volna a kisorsolásra megvenni, sokan szerették volna megnyerni. Kacziány Ödön „Pityókosa” című művét józanul kellene megnézni, nem pedig mikor az ember mámorban uszik, a szép női közönség látásától. Balló arcképei non plus ultrák. Andrejka szobor műve „Ki a legény!” igen hatásos. Kriesch „Bozi Mihály uramja” mindenkit meglep. — De hogy is ne; egy töről metszett magyar alak. Nem akadna ilyen subject itt mi körülöttünk?

Bihari Sándor ezuttal nem remekelt. „Bor mellett” az czime különben szép ki-

vitelű festményének, de olyan savanyu az arca az ivónak, mintha dunántuli „almádi” bor helyett „chateau csigét” ivott volna. Tull Ödön jól megfestette a „Mező népet”, Beck O. Fülöp „Ermei és plaquettái” megérlelik bennünk azt az eszmét, hogy nem kell, már Bécsbe vagy Münchenbe mennünk, ha szép érmet akarunk készíttetni.

Van a kiállításon még sok szép kép. „A tréfa” Kubányitól, aztán „Ujváry” festményei. Olgay, Neogrády, Zombory, Gergely (de jó magyar nevek, az Isten áldja meg őket!) Jendrassik „Avatása.” Nyilassy, Stein, Koszta, Nadler, Vajda, Illés, br. Mednyánszky művei igazán gyönyörködtetőek. De ki tudná mindet elsorolni, pláne, ha nincs az embernek programja. Egy gazdag ur, (a ki bizonyára képet akart vásárolni, megmentett tőle, magát meg 20 fillér kiadástól, engem meg aztán még attól, hogy ne csacsogjak itt tovább. Nem is teszem, csak azt ajánlom festőművészeinknek, hogy szálljanak le a magas piedestálról, (az árak tekintetében) maecenasainknak pedig azt, hogy szálljanak fel a mi művészeinkhez. Ne járjanak úgy a mi kedves művészeink, mint Millet, a ki majd nem éhen halt meg, halála után pedig az „Angelusát” 200,000 dollárért vették meg.

Komlóssy Miklós.

Karácsonyi és Ujévi ajándéknak legalkalmasabb ujdonságok arany-, ezüst- és ékszer-
neműekben legolcsóbban **Blau Lipót és Fiai Utódánál** DEBRECZEN,
és legnagyobb választékban **Főtér 41.** ←

A mi most már az osztrák kormány-nak közjogi fejtegetését illeti, azokat a leg-határozottabban visszautasítja. (Helyeslés a baloldalon.)

Polonyi Géza kijelenti, hogy **Hodossy** Imre és **Tisza** István gróf mai állásfoglalása Körberrel szemben teljesen helyes alaphól indult ki.

Polonyi után **Lovász** beszélt Körber ellen, majd **Apponyi** is felszólalt, mondván, hogy teljesen kielégítette Tisza; de ideje is utját állani az összbirodalom felfogásának, mert hisz a legkardinálisabb része közjo-gunknak az, hogy csak a király személye egy. Sem összbirodalom, sem egységes had-sereg nincs. A magyar nyelv jogait bővebben soha sem ruházták a királyra, de erről majd akkor szól, ha megszűnik az obstrukció...

Ugron Gábor nincs megelegetve a Tisza válaszával, **Visontai** hasonlólag.

A Ház legközelebb szombaton ülésezik.

Közigazgatási hírek.

A vármegye-házáról.

— **Hajdúvármegye** közigazgatási bi-zottsága délelőtt ülést tartott **Rásó** Gyula elnöklésével. Az ülésen sok írott papiros került a zöldasztalra; de a közönséget ér-deklő jelentősebb dolog nem volt a halom írásban.

— **Puky Gyula** bucsulevele. Puky Gyulát most már végérvényesen fölmentet-ték a debreczeni és hajdúvármegyei főispáni állásától, kedden el is bucsuzik a város, a vármegye tisztikarától ez az igen jóindulatu uri ember, a ki a közigazgatási élet hinár-jába kavarodva, csak bizonytalanul bugdá-csolt ezen a mocsaras talajon. **Puky** Gyula derék, emberséges, mindenki iránt figyelmes uri ember volt és most midőn itt közöljük Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságá-hoz intézett bucsulevelét, mi is őszinte tisz-telettel bucsuzunk tőle. Így hangzik a levél:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Ó cs. és ap. kir. Felseje f. hó 11-én kelt legfelsőbb elhatározásából engem főis-páni állásomtól legkegyelmesebben felmen-teni méltóztatott. Ekkép a törvényhatóság-nak nem egészen két évig tartó kormányzá-sából megválva, mulaszthatlan kötelességet teljesítek, midőn a mélyen tisztelt közgyű-lésnek s áltata a nemes Vármegye közönsé-gének hálateljes köszönetet mondok irá-nyomban mindenkoron tanusított lekötelező szives jóindulatáért, különösen pedig azért a nagybecsű támogatásért, melyben engem a Törvényhatóság mélyen tisztelt Bizottsága és tisztikara rövid tartamu hivatalos műkö-désem ideje alatt is részesíteni kegyes volt.

Örökké büszkeséggel fogok gondolni a közügyek szolgálatában töltött éveimnek eme rövid, de feledhetetlen emlékü szakára, a mely alatt a Vármegye közönsége hazafias buzgalmának példáján felbuzdulva megtanul-tam a gondozásomra bizott közérdeket és köz-intézményeket mély érdeklődéssel ápolni s meleg szeretettel szolgálni; és habár rövidebb volt az idő, hogysem eme gondolataim sike-res eredményének bárminő nyomai marad-hattak volna fenn, mégis a midőn a Közgyű-lésnek és a Tisztikarral együttesen és egyet-értően folytatott működésnek reám nézve eltörülhetetlenül becses emlékeivel távozom, legyen szabad kérem, hogy a mélyen tisztelt köztörvényhatósági bizottság tartson meg engem továbbra is szives emlékezetében.

Puky Gyula.

Kicsi haszon

nagy forgalom!

Ezt az elvet tüzte ki czélul a **Degenfeld-téren levő „Kendő Királynéhoz“** címzett női divat kereskedés, hol minden e szakba vágó árukon kívül felette alkalmas **Karácsonyi és Ujévi ajándéktárgyak**

egész halmaza **rendkívül olcsón** szerezhető be

Selyemkendők 60 krtól. Kész női felső ruhák 1 frt 50 krtól. Blousok 65 krtól. — Tisztelettel **STEIN LÁSZLÓ.**

A városházáról.

Városi közgyűlés. Debreczen város köztörvényhatósági bizottsága csütörtökön rendes közgyűlést tart. A közgyűlést előkészítő tanácsulást ma délután tartották meg. A közgyűlés előkészített tárgyai közül megemlítjük sorrend szerint: Puky Gyulát felmentő leíratot, előterjesztés az ipariskolá-ról, az utadó zárszámadása, tanácsi jelen-tés az általános házberadóban beállott döntő fordulatról, a bíráló választmány jelentése a legtöbb adófizetőről, tanácsi jelentés az elhalt bizottsági tagsági helyek betöltéséről közigazgatási bizottsági tag választás, az igazoló választmányba öt tag választása, a számonkérő székbe két tag választása stb. A csütörtöki közgyűlésen **Kovács** József pol-gármester fog elnökölni.

Takarékoskodik a miniszter. A belügyminiszter a debreczeni köz-kórház 1904 évi költségelőirányzatát 156980 kor. szük-séglettel és 556 kor. fedezettel megállapította. Így a fedezetben hiány 156424 kor. Elosztva ezen összeget az előirányzott 87000 ápolási nappal, a napi ápolási díjat a belügyminisz-ter 1 kor. és 80 fillérben állapította meg. A takarékos miniszter az itthon előirányzott szükségletekből, mintegy 5600 koronát tő-ről... Nem rossz számítás!

Egyházi élet.

Urvaosora-osztás a Homokkertben

Karácsony napján részesülnek a ho-mokkerti református hívek az első urvacso-rában a szerény, ideiglenes imaházban, a melynek már is a kibővítését tervezik. A nemeslelkű tulajdonos urhölgy, özv. **Torday** Gáborné urasszony bejegyzésével a két kis egymásba nyíló szobát egybeveszik; továbbá a belépőt helyettesítő verendát is beüvege-ztetni készülnek, hogy a télen a hívek a szobanyitott ajtaján át itten elhelyezkedve is résztvehessenek az istentiszteletben. Mert az első szép, nagy gyülekezésből követke-ztetve a hitbuzgók száma vasárnapról-vasár-napra növekedni fog.

Egyébként a karácsony szent ünnepi urvacso-raosztást és Istentiszteletet **Ferenczy** Gyula dr. kollegiumi tanár tartja meg. **Szele** György ev. ref. lelkesz urasztali tálat és kelyhet ad ki a Kossuth-utcai templom készlet feleslegéből ezen alkalomra; sőt **Harsányi** Gusztáv bíró, kertgazda, kelyhet ajánlott fel az ifju gyülekezethez. **Móricz** Bertalan birtokos urasztali borról gondosko-dik. Másik polgár kenyérral szolgál... A gazdag, nagy debreczeni egyházkebelében ilyen magára hagyatottan kell küzdeni egy ifju gyülekezethez. Ki hinné ezt! Hát ez az a híres kálvinista Róma?

Az ország eseményei.

Az obstrukció mellett. Komárom város függetlenségi polgárai az obstrukció tovább folytatása mellett nyilatkoztak. Le-velben értesítették Kossuth Ferenczet.

A hazafiság martirjai. Több sze-gény rabkatonát a szegedi koszoru-ügy miatt tömlöczbe vetettek. A tiszt urak, ugyanis, három vadászkatonát gyanusítanak azzal, hogy a Kossuth-szobrot megkoszorúzták. Ezért kinnözzák, sanyargatják őket. Köztük van egy **Dóczi** Antal nevű, akinek a szülei nem tud-ván tovább nézni azt az istentelenséget, folyamodványt küldtek a honvédelmi minisz-

terhez. A keserves panaszokkal telt folya-modvány így hangzik:

Méltóságos miniszter ur!

Vagyunk olan bátor tudomására adni Méltóságának, hogy Szegeden az Kossuth-szobor koszoruzása miatt letartóztatott négy Pionier esetéről nem hisszük, hogy tudomása volna, mert Méltóságának jó szivéről és hazánk szeretetéről teljesen meggyőződ-tünk. Tehát felkérjük Méltóságod, legyen és egyen szegény katonák érdekében lépéseket, hogy sanyaru helyzetökből mentül hamaráb megszabaduljanak, mert büntelenek. És már októker 9-czedik óta levannak csukva, freiter **Csurka** János, **Macsó** István, **Pichler** Lajos és **Dóczi** Antal utász katonák és bár-mint valják ártatlanságukat, nem kegyelmez nekik meg **Leitenberger** Wilibáld utász-ör-nagy ur. És így szegény katonák 58 napi szenvedés után megtörve és legyengülve há-rmán az kórházba estek. Az harmadik volt **Dóczi** Antal, akit az kórházba vittek és **Re-gemencz** orvost hittak hozzá és mikor meg-látta, elszürnyüldökött, mert az szörtől és az pizsoktól még emberi ábrázatja sem volt neki és az **Regemencz** orvos ur meg sem vizsgálta addig, mig meg nem borotválták és fűrösztötték és ugy kütte be az kórházba. A hadbíró is kihallgatta őket, az sem találta bűnösnek őket és az egész bataliont és így nem ál hatalmában őket tovább kinnözni, elég kinnzás már magában az is, mikor 3 évet kiszolgálják és nem bocsátják haza, azt csak egy kiszolgált katona tudja, aki várja az ablázt. Tehát ezen az alapon felkérjük Méltóságának atyai jó szivét. Bánjon el velök ugy mint egy jó atya szokott elbánni gyerme-kével. Keressék azokat az katonákat, akik másodsor is megkoszorúzták Kossuth apánk dicső emlékét, mert hiszen ők akkor is fogva voltak. Szívjóságától várjuk szabadon bocsátásukat. **Dóczi** Mihály és hozzátartozói.

Nevét megmagyarosító képviselő. Dr. **Reich** Aladár országgyűlési kép-viselő nevét **Rajk** ra változtatja át. Az erre vonatkozó kérvényét már be is nyújtotta a belügyminiszterhez.

Halálos végű névnap lövöldözések. Szomorú eset történt a napokban **Torján**. **Miklós**-napja az ottani egyházközség bucsuünnepé lévén, a szokásos ünnepi isteni-tisztelet után nagy vigasság volt az egész faluban. Egy 17 éves földmivás, ifj. **Csáki** **Ferencz** és egy **Farkas** **József** nevű béres piztolylövessel akarták barátaikat mulattatni. **Csáki** **Feri** próbálgatta előbb a lövést, de a piztolylövés az ő kezében csütörtököt mondott; odaadta hát barátjának, aki alig hogy a ke-zébe vette a piztolylövet, az rögtön elsült s oly szerencsétlenül, hogy homlokán érte **Csáki** **Feri**, mire az szörnyet halt. A másik szeren-csétlen kimenetelű névnap lövöldözés **Kisfalva** községben történt. **Kálmán** **Gábor** és **Körösi** **György** egyik **Miklós** nevű barátjuk tiszteletére puffogatni kezdettek, s a nagy vigság közepette **Kálmán** **Gábor** egyszerre elterült a földön. **Körösi** vigyázatlanságból olyan szerencsétlenül lőtte hasba jó barát-ját, hogy másnap **Sepsiszentgyörgyön**, a **Ferencz** **József** kórházban, hová nagy vérvesz-téssel beszállították, kinos szenvedés után meghalt.

UJDONSÁGOK.

— **Az új főispán és a miniszter-tanács.** **Domahidy** **Elemér** országgyűlési képviselőnek Debreczen és Hajdúvármegye fő-ispáni állására kinevezése a holnap (szerdán)

tartandó minisztertanács döntése alá kerül és ha ott keresztül megy, valószínűleg a jövő vasárnap megjelenő hivatalos lapban lesz a kinevezés közzétéve. Még tehát mindig nem befejezett dolog ez sem s könnyen megtörténhetik, hogy váratlan fordulat jöjjön közbe, a mi sokaknak meglepetést okozand. Jó lesz tehát nem nagyon sietni a sürgönyi és expressz levélbeli gratulációkkal azoknak, a kik alig várják, hogy a letűnő holdat kelletlen arcfintorítással oldalba rugják, hogy a felkelő, dicső napot kézdörzsölgetés, derékgörnyesztéssel és hizelgő mosolygással hódolatteljesen üdvözöljék.

— **Személyi hírek.** Vecsey Imre főjegyző a miniszteriumok döntését váró több rendbeli városi ügy megsürgetése végett a ma reggeli gyorsvonattal Budapestre utazott és néhány napig Budapesten marad. — **Puky Gyula,** Debreczen sz. kir. város és Hajdúvármegye főmentett, volt főispánja a ma esti gyorsvonattal Debreczenbe érkezett, reggel bucsuzik d. e. 10 órakor a vármegye tisztikarától, d. e. 11 órakor pedig a városi tisztikartól.

— **Rákosi Viktor üdvözlője.** Mint lapunk vasárnapi számában jeleztük: **Rákosi Viktor,** a kiváló író, a hajdunánási kerület országgyűlési képviselője is állandóan támogatja, kitünteti lapunkat az ő népszerű írásaival. **Rákosi Viktor** most a karácsonyi piacra egy érdekes könyvet fejezett be, erről és hogy e hét folyamán megtisztelti lapunkat egy becses eredeti közleménnyel, sürgönyözte a következőket:

— Regény végét ma hajnalban megirtam. A cikket Debreczenről, a magyarság ősbástyás városáról e héten küldöm. Előre fiúk! **Rákosi.**

— **A pesti diákok távozása.** A Bethlen Gábor-kör tagjainak egy része, **Ritoók Emma, Kelemen Mórral** élükön ma délben visszautaztak Pestre. Előzőleg azonban a főiskola oratóriumában igen nagy jelentőségű ifjúsági közgyűlés volt, melynek határozata új törvényeket szab a debreczeni ifjúsági életben. Ugyanis, mikor a Bethlen-kör Debreczenbe leutazott, itt nemcsak a protestáns estély közös rendezését, az ünnepély fényének emelését, hanem egyúttal más fontos eszmék megvalósítását is czélul tűzte ki maga elé, nevezetesen a Bethlen Gábor-kör megalakítását, vagyis lépéseket tenni annak megalakítására vonatkozólag Debreczenben is. **Harsányi** szénior lelkes megnyitója után **Borsy Károly** okl. mérnök fejtegette hosszabb értekezésben a B. G. kör szükségét s annak fontosságát minálunk is. Előadás után **Baja Mihály, Erdei Károly, Bihari Kálmán** és **Kelemen Mór** felszólalása után egyhangú lelkesedéssel mondta ki az ifjúsági közgyűlés, hogy a Bethlen Gábor-kör megalakulását szükségesnek látja és annak előkészítésére a szénior elnöklete alatt négy tagu bizottságot választott **Erdei Károly, Kónya Gábor, Hódi Béla** és **Bihari Kálmán** személyében. A gyűlés után egyeseken az indóházhoz vonultak, hol meleg kézzorítások között búcsuzott el egymástól a két testvér ifjúság.

— **Vidéki pénzüntézetek** (bankok és takarékpénztárak) országos szövetsége szombaton tartotta alakuló közgyűlését Budapesten. Elnök lett: **Mándy Lajos** mi-

niszteri tanácsos, alelnökké egyhangulag megválasztottak: **fenyéri Zádor Lajos** (Debreczen), **Heinrich Sándor** (Arad) és **Hóványi Géza** (Nagyvárad). Igazgatósági tagok: **Blaskovics Ferencz, Csorba Ede, Fábry Antal, Flittner Károly, Leitner Zsigmond, Mezőssy Béla** és **Vass Károly.** Pótagok: **Freisinger Lajos, Kozma Perten, Vadnai Ignác** és **Wittmann János.** A szövetség 1904. január 1-jén kezdi meg működését; eddigelé 102 vidéki pénzüntézet lépett be, de újévig folyvást elfogadtatnak a belépések.

— **A képkiallítás berekesztése.** Kedden este rekeszti be a képkiallítást **Simonffy Imre** kir. tanácsos. A műpártoló egyesület a következő képeket vette meg a tagjai közt való kisorsolásra: 1. „Kora reggel”. **Kézi Kovács László.** 2. „Nádas”. **Pálffy József.** 3. „Rózsák”. **Nyilassy Sándor.** 4. „Az utcán”. **Fényes Adolf.** 5. „Renaissance”. **Gergely Imre.** 6. „Holt Tisza”. **Szlányi Lajos.**

— **Iskola-építés.** A r. kath. elemi iskoláknak a város költségén leendő kibővítése tervezetét a r. kath. iskolaszék, hová azt a tanács netalán észrevételek tehetése végett áttette, megfelelőeknek találta s azt mai napon azzal a kéréssel adta vissza, hogy az átalakítást és bővítést legkésőbb 1904. júl. 1-ig a tanács vigye keresztül. A tervek szerint a Szent-Anna u. leányiskolánál 2 tanterem, közös előszobával, a váro-u. fiúiskolánál szintén két új tanterem közös előszobával és igazgatói szoba épül; átalakítás folytán pedig ugyanitt még egy új tanterem nyerne előszobával. Az összes költségek 34700 koronára rugnak.

— **Károlyi Pista és a mi főispánságunk.** Ki hitte volna, hogy a debreczeni és hajdumegyei főispáni szék betöltéséhez még **Károlyi Pista** grófnak is szava lesz valaha. Pedig azt mende-mondázzák, hogy az új főispán, **Domahidy Elemér** hajdumegyei főispánságát a **Pista** gróf szorítja. A nemes gróf a nagykárolyi mandátummal a hirhedt **György** fiát akarja megörvendeztetni, azt a jeles **György** grófot, aki annak idején a **Frank Boriska** oldalán tengerentúlra pályázott el és kit atyja, úgy látszik, már elég érettnek tart a nagykárolyi képviselői mandátumra.

— **Jurista bál.** A január hó 9-ik napján rendezendő jurista bál díszes meghívóit már kibocsátották. Ez a mulatság, már a meghívóról ítélve is, egyike lesz a farsang legfényesebb, de legköltségesebb báljainak.

— **Nyolcz vármegye** állategészségügyi felügyelője a debreczeni m. kir. állategészségügyi felügyelő — azonban ez az állás, elhalálozás következtében, egy éve óta betöltetlen volt. E fontos állásra, a földmívelésügyi miniszter **Tóth József** kir. állatorvost nevezte ki.

— **Ölelgette a sétáló nőket.** Veszedelmes kedve gerjedt **Horváth Imre** nevű hetesnek az új bortól. F. hó 13-án este, 3/4 ed 6 órakor, a városháza előtti járón sétáló hölgyeket kezdte — kor- és rangkülönbség nélkül ölelgetni. . . . Támadt is nagy sikkantgatás, a mig elő nem került a rendőr, a ki aztán lefűlelte a kikapi legénykét, ime az aszfalt betyárkodás átragad az urfiakról a népfára is.

— **Uj orvos.** A debreczeni orvosi testület egy rokonszenves új orvossal gyarapodott. **Dr. Hattiray Sándor** volt közokrházi orvos Debreczenben orvosi gyakorlatát a Péterfia-utcai 15. számú lakásán folytatja.

— **Képvásárló kaszinó.** Arról értesülünk, hogy a **Csók István „Abránd”** című 4000 koronás képét, a mely a műtárlaton ki van állítva, a debreczeni kaszinó vásárolta meg.

— **Feledékeny polgártárs.** Az éjszakai rendőrjárat egy boldog, elégedett állapotban levő férfiut emelt ki az utszéli pocsolyából, melyben mint vetett vánkoston feküdt. Az idej bortól zsibbasztott férfiú hosszabb gondolkodás után **Pokolháranginak** nevezte magát; de már a lakására, a foglalkozására sehogysem emlékezett vissza. A gondos rendőrök egy pricsre fektették a boldog magyar polgárt.

— **A piac-utczát fasorból.** A városháza sarkon, a fasor mellett, a városháza előtt sok különféle rendü-rangu ember áldogál vasárnap dél-előttönként. Házibajokról, magas politikáról cserélgetik a tarka-barka eszméket. A gangos muskotályczivis elfér a keshedt, a foltozott köczés kisparaszt mellett. Vasárnap láttam, hallottam a vaskereskedés előtti oszlopnál egy ember csoportot. A szegényebb osztályhoz tartoztak és egy roszképű pálinkás atyafi a vasárnap nagyobb dicsőségére és a járókelők háborzongató rémületére, még ama bizonyos zöldbakkancsoslál is czudarábbul káromolta a teremő Istent a pajtások röhögő tetszése mellett. . . . Az ilyen bestiákra kár volt továbbra is fent nem tartani a derest; mert pácztát, korbácsot érdemelne az istenkáromló. De persze nálunk, ha az Istenkáromlástól kiszárad a torka, nemhogy szelidebb uton rendőrileg büntetnék, hanem a vasárnap délelőtt is nyitvatartott pálinkás-butikokban még vadabb örjület kitörésig is locsolgathatja azt.

— **Koszoru estély.** **Schaf János** táncztanító koszoru estélyt rendez f. hó 16-án a »Korona« táncsteremben.

x **A leghálásabb karácsonyi és újévi meglepetések** **Letzter József fényképezeti, festészeti és fényképnagyítási műtermében** készülnek. **Piacz-utca 44.** A műterem kapubejárataánál állandó kiállítás.

x **Finom és legjobb szabásu** uri fehérneműeket, női angol blousokat mérték szerint készít; valamint újdonságokat uri divat cikkekben; **Dániai Lavala** bőrkabátokat, orosz (galoschnikat) sárczipőket ajánl **Békés Lajos** uri divat üzlete.

x **Ne határozzon addig,** hogy mit vegyen karácsonyi ajándékot férfi ismerősének mig meg nem tekinti az alföld legnagyobb tajtékipa metsző üzletét a városházaival szemben a Debreczen sörcsarnok mellett, hol határozottan a legalkalmasabb ajándékot talál férfiak részére.

Mosó és tisztító intézet (volt Spiegel-féle) Debreczen, Piacz-utca 63.

18 év óta fennálló mosó és tisztító intézetemet újonnan átalakítottam és új, kitűnő munkásokat alkalmaztam, tehát abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőimnek ezentul sokkal jutányosabb árat számíthatok, remélve, hogy ezen kedvező alkalmat méltányolni fogja a n. é. közönség. **Gyors és szép munka, pontos kiszolgálás.**

Ruhát kívánatra a háztól elhozzatjuk és hazaszállítjuk. Tisztelettel

Első debreczeni mosó és tisztító intézet.

Táviratok.

Az ülésvezető delegáció.

A magyar delegáció ülésén Szapáry Gyula volt az elnök, Széll Kálmán az alelnök. A kegyelmes és nagyszágos urak jól megrostált társaságában általános feltűnést keltett Apponyi azon kijelentése, hogy nem megy a magyar király elé a tisztelgő küldöttséggel. Apponyit — kérelmére — a hadügyi bizottságba osztották be, hol nagy beszédet mond.

József főherceg gyásza.

A népszerű József főherceget ismét halálos gyász sújtotta. Meghalt Alesuthon a 19 éves, Klotild főherceg nevé leánya. A főhercegnő már régen betegeskedett. József főherceg Fiuméből már csak leánya ravatalához érkezett haza.

Kilépés, belépés.

Iszekutz Győző, Sziklai Ede, Blaskovits Ferencz, Szentiványi Árpád kilépett képviselők az Apponyi gárdából, Tisza mai beszéde után visszaléptek az üdvözítő kormánypartba. Réglesték már ezt a perczet.

Vasutasok karácsonya.

Hieronymi miniszter meg akarja örvendeztetni a kisebb fizetésű vasutasokat. Százezer koronát osztat ki közöttük karácsonyi ajándéknak. Porszem ez a tenger habjába dobva.

Visszautasították Tiszát.

Hevesvármegye közgyűléséből, a kurucz vármegyéből kapott Tisza István egy vágást. 90 szóval 40 ellen visszautasították Tiszának az adómegtagadásra hozott megsemmisítő határozatát és újból felirnak a derék kuruczok.

Nem üdvözik Tiszát.

A másik fricskát meg Zalavármegyéből kapta Tisza. Zalavármegye közgyűlése egyhangulag kimondotta, hogy bár a Tisza kormányzását tudomásul veszi, de nem üdvözi a kegyelmes urat. Szép bizalom ez is az ősi erényben!

Törvényszék.

Az új Kalmár-per.

Esküdtársi főtárgyalás.

Szokatlanul nagy érdeklődést keltett az a különben jelentéktelen és holtbizonyosan felmentéssel kecsegtető sajtóper, amelyet a debreczeni államügyészség indított dr. Király Péter helybeli ügyvéd ellen, aki nyílt levélben üdvözölte dr. Kalmár Antalt, az országos hírnévre vergődött közjogirót akkor, mikor a budapesti esküdtbíróság királysér-

tésért három hónapi államfogházra ítélte. Az igazán ártatlan hangu üdvözlő levélben az ügyészség a btk. 174. §-ába ütköző vétéséget látott és perbe fogta Király Pétert a fenti § alapján, mert állítólag a királysértésért elítélt egyént üdvözölte. A szunyogból így lett elefánt.

Az a nagy érdeklődés, amelyet a közönség tanusított, kétségtelenül Kalmár Antalnak is szólt, aki a mai tárgyaláson megjelent. A közönség szinte megsejtette, hogy ez a per a Kalmár Antal királysértési perének a folytatása csupán, a vádlottak padjára hurczolt Király Péter pedig csak eszköz arra, hogy a Kalmár-féle tudományos és felette értékes közjogi munka országszerte mutakozó nagy hatása ellensúlyoztassék. Ezt a célt azonban az ügyészség nem érte el. Az üldözés nem alkalmas eszköz arra. Ellenkezőleg. Ujra fölkelte az érdeklődést a Kalmár könyve iránt, amely különben sok ezer példányban közkezen forog és olyan nagy a hatása, hogy még „könyv nélkül” is betanulják egyes részeit, amint azt a vádlott a mai tárgyaláson be is vallotta.

Az esküdtársi tárgyalásról egyébként az alábbi tudósítást közöljük:

Délelőtt 9 órakor nyitotta meg a tárgyalás dr. Szűcs Miklós elnök. A törvényszék tagjai voltak dr. Szűcs István és Tatay Ferencz. Közvádó: dr. Galánfy János, védő dr. Papp Zoltán országgyűlési képviselő.

Az elnök megállapította, hogy 30 esküdt közül 29 megjelent, 1 orvosi bizonyítvánnyal kimentette magát.

Az elnök felolvasván a kizárási okokat, Buday Gyula esküdt bejelentette, hogy ő a vádlott apósa, ami kizárási ok.

Rendes esküdték lettek: Szabó Miklós, Dömsödy Ferencz, Stieber János, Szedlák József, Dézsi Sándor, ifjabb Emerich Arnold, Madarász Sándor, Magyar János, Diószeghy János, Kecskeméthy Lajos, Nánássy Lajos, pötesküdték: Fehértó István, Klein Jakab.

Az esküdték megesketése után a törvényszék vádhatározata olvastatott fel, majd a vád alapját képező czikk. Következett a vádlott, dr. Király Péter kihallgatása, aki hosszasan védekezett a vád ellen.

Rövid szünet után felolvastatott a budapesti sajtóbíróságnak a dr. Kalmár Antal királysértési pörében hozott ítélete.

Ezután a közvádó kérte a bíróságot, rendelje a Kalmár Antal könyvéből az inkriminált részek felolvasását.

Papp Zoltán védő, bár nagy gyönyörűséget okozónak ezzel a hallgatóságnak, mégis ellenezni kénytelen az ügyészi indítványt, mert meghajlik a bpesti esküdtbíróság ítélete előtt, amelyben kimondták a Kalmár könyve egyes részeire, hogy azok királysértést tartalmaznak.

De a törvényszék elrendelte a könyvrészletek felolvasását, ami meg is történt. A zsufolásig megtelt teremben néma esőndben hallgatta a közönség a Kalmár Antal hazafiai elkeseredésének elszánt kitöréseit.

Ezután felolvastatott Király Péter azon korábbi, királysértési sajtóperében hozott ítélet, amelynek értelmében „Az osztrák császár” című czikkéért két hónapi államfogházra ítélte és büntetését kitöltötte. Felolvasták azon ítéletet is, amelynek értelmében Király Péter 5 napi államfogházra ítélte és ezen büntetését is kitöltötte.

Galánfy János ügyész jobb ügyhöz méltó buzgalommal igyekezett a nem létező bűncselekményt bizonyítani és az esküdtet meggyőzni, Papp Zoltán azonban a szépen átgondolt ügyészi beszéd hatását teljesen lerombolta. Bebizonyította, hogy a Király Péter üdvözlő levele a remekmű szerzőjének szólt és nem a királysértésért elítélt egyének. Nagy hatást keltett a magyar történelemből vett példázatokkal. Beszéde végén megtörtént a Debreczenben szokatlan dolog, hogy a hallgatóság beszédét megéljenezte.

Már fél kettőre járt az idő, midőn az elnök a tárgyalást félbeszakítva azt délután 4 órára halasztotta, a mikor az ügyész és védő tartották meg viszonzválaszaikat, amely után az elnök összegezte a tárgyalás anyagát és kitanította az esküdtet, a kiknek ítéletét Kecskeméthy Lajos tanár hirdette ki. Az esküdték a föltett kérdésre nemmel feleltek, mire a törvényszék bíróság is fölmentette dr. Király Pétert a vád és következményei alól.

Tárgyalás után a közönség Papp Zoltán képviselőt és Kalmár Antalt lelkesen megéljenezte.

Befalazott család.

— A titokzatos fal. —

Párisból jelentik, hogy vasárnapról hétfőre virradó éjjel a Maison Dubois nagy községi kórházban borzalmas eset történt. A kórház gondnoksága, az orvosok, ápolók, ápolónők és a betegek a legnagyobb izgalomban vannak. Tudják mindannyian, hogy mi történt, de sejtelmük sincs arról, hogy miképen történt.

Egy valóságos misterium, melyet Leblanc igazgató lelkiismeretes vizsgálata sem tudott kideríteni. A kórházi gyógyszerárban kora reggel kezdődik a szolgálat. Általános csodálatot keltett tehát, hogy hétfőn reggel a gyógyszerészesség, Malabre, nem volt a helyén. Holott máskor lelkiismeretesen teljesítette kötelességét.

A derék gyógyszerész most sem saját hibájából mulasztotta el kötelességét, mert csakugyan lehetetlen volt a gyógyszerárba menni, abból az egyszerű okból, mivel a kórház épületében levő másodemeleti lakásán, ahol családjával lakik, a legkomolyabban be volt falazva. A gyógyszerész lakásának udvari ablakából kétségbeesetten kiáltozott: Mentsenek meg, nem menekülhetek a lakásból; be vagyok falazva.

Többen felmentek a lépcsőn s meggyőződtek róla, hogy a lakás ajtaja előtt csakugyan egy rendes fal emelkedett, úgy hogy azon át ugyan se ki, se be, s a rendkívül vastag falat nyilvánvalóan éjszaka építették, de sűrű homály fedi, hogy ki építette és hogyan. Malabre este 11 órakor feküdt le. Lefekvésekor semmi rendellenességet nem tapasztalt és misem zavarta meg nyugodalmát. Csak reggel, amikor hazuról távozni akart, vette észre, hogy be van falazva.

Az első pillanatban azt hitte, hogy halucinál és feleségét hívta elő, aki szintén meggyőződött a csodálatos falról. Az igazgatóság rendelkezésére rögtön hozzáláttak a fal lebontásához, mely három órai munkát vett igénybe. Hogyan, miként építették a falat? Az egész épületben homóknak, téglának, malternek nyoma sem volt. A lépcsők tiszták voltak, a portás éjjel egyetlenegy idegen embert sem látott a házba lépni. A falról meglátszott, hogy szakértő kéz emelte.

Karácsonyfa díszek,

ugyszintén egyszerű és diszes **czukorkatartók**, saját gyártmányú **czukorkák**, **teasütemények** nagy választékban

RIESZ LIPÓT czukrásznál.

Páris 1900
„Grand Prix“
Legmagasabb kitüntetés.

A leghasznosabb

karácsonyi ajándékok

Singer varrógépek mintaszerűek a szerkezet és kivitelben.
Singer varrógépek nélkülözhetetlenek a háztartás és iparban.
Singer varrógépek a legelterjedtebbek a gyári tüzemekben.
Singer varrógépek utólráthetetlenek szolgáltatási képesség és tartósságban.
Singer varrógépek kiválóan alkalmasak a divatos műhímzéshez.
 Ingyenes tanfolyamok minden házi varrási munkában, valamint a divatos műhímzésben.
 Hímzőselyem-raktár nagy színválasztékban. A családi használatra való egyes varrógépekhez elektromotorok.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

DEBRECZEN, Piacz-utca 42, szám. (Lamprecht-palota.)

Aki szomorú ünnepeket nem akar magának tűz által szerezni, úgy petroléumot legolcsóbban Fazekas Kálmán festék- és petroléum üzletében Hatvan-utca 6. sz. szerezheti be, mely a legkényesebb csillárokat elégíti ki és nem robban.

Egy jó karban levő pedálos czimbalom megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet

Debreczenben.

Piacz-utca 83. Geréby ház.

1904. január 1-én kezdődő VIII. évtársulatára, kölcsönöket kedvező visszafizetési feltételek és jutányos kamattal mellett, már most is folyósít. Kérvények gyorsan intézettek el.

Az igazgatóság.

Calderoni és Társa

Váci-utca 1. Budapest Kishíd-u. 8.

Szemüvegeket és orrcsipeket finom üveg- vagy valódi hegyjecekkel, aczél, álmány, ezüst, arany- vagy tek-nóbékacsont keretben. Színházi és kettős tábori látesöveket a legjobb mintákban és felszerelésekben. Zeiss, Busch és Goerz-féle prismás távesö-vek, Aneroid- és higanylégsúlymérö-ket. Ablak, szoba, terem, fürdő-hő-méröket. Göröcsöket. Nagyító üvegek. Rajzeszközök uj ezüstből. Teleszkópokat, iránytüket, napórákat stb. Varázs-lámpák finom képekkel (laterna magica.) Püthető gőzgép minták. Dörzsvillamgépek. Mellékkészülékek villamgépekhez. Földtekék (Globu-sok.) Asványgyűjtemények. Fényképezési készülékek. Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan teljesítettek.

Mindenkinek saját érdeke!!

mielőtt szükségletét beszerezné

FRANK REZSŐ

Debreczen legnagyobb

térfi-, fiu- és gyermekruha

áruházát a „Bika“ szálloda mellett meglekinteni.

Ezen óriási vállalat készlete tulnyomó részét itthol jó munkásokkal készítetteti, többi részét csakis a legelső forrásból szerzi be s óriási alkalmi vételek folytán jó árut feltűnő olcsó árban árusít!

A készletből néhány czikk kiemelendő:

Férfi téli kabátok: Férfi öltönyök: Gyermek öltönyök.

Hosszu fekete jó minőség 16 kor.	Jó chewiot öltöny . . . 17 kor.	3-tól 10 éves részére:
Kittinó jó fekete mandarin 22 „	Tartós kamgarn öltöny 20-22 „	Jó chewiot öltöny . . . 6 kor.
Finom mandarin . 28-30 „	Finom divatos kamgarn 28-34 „	Tartós viselő öltöny . . . 8 „
és feljebb.	és feljebb.	Különlegességek 10-14 K. és feljebb.

Óriási választék utazó bundákban, vadász kabátokban stb.

Külön mérték szerinti osztály

KARÁCSONYI AJÁNDÉKOK. Ifjusági iratok és képeskönyvek.

Diszmuvek

nagy választéka.

László Albert és Társa
HEGEDÜS S. és SÁNDOR I.
könyv és papirkereskedésében
Debreczenben.

Levélpapír különlegességek. Festékdobozok. Asztali tintatartók.

BRÁZAY FÉLE SÓSBORSZESZ

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Elődöm Szent-Királyi Tivadar urtól

nagyválasztékban átvett

összes **gyermekjátékokat, babákat**
minden elfogadható áron elárusítom.

Egyszersmind felhívom a n. é. közönség figyelmét ujonnan érkezett

müipar, bőraru s férfi-divat-áru ujdonságokkal

dusan felszerelt nagy raktáramra.

BORSOS KATA

müipararu kereskedő, DEBRECZENBEN.

Legpompásabb
ajándék!

Ingyen
hangverseny!

Világhírű **Mascagni-társulat beszélőgépe a GRAMMOPHON.**

Gyermeknek, felnőttek egyaránt pompás, olcsó ajándék. Hasznos, szórakoztató, mulattató.
Kívánatra háznál is bemutatjuk.

Remek kivitelű képek modern keretekben.

Igen csekély havi részletfizetésre kaphatók

„Kazinczy” Könyvkereskedő Részvénytársaságnál

Debreczenben, József kir. herceg-u. 8.

Polgár Sándor

egyetem. gyakorlott orvosi mű- és
kötszergyárosnál

BUDAPEST,

VII. ker., Erzsébet-körút 50. sz.,
(a Royal nagy szállodával szemben.)

Legutóbbasabban beszerezhetők: nagy, kir. szab.
POLGÁR-féle sérvkötők, kötéselek,
irrigátor fecskendők és összes be-
tegapótlási tárgyak. Orthopaedial
készülékek, műláb, műkéz stb.
saját műhelyében a legteljesebben készülnek.

Gummi áruk, valódi francia kőbale-
gességek (óvszerek),
F. Berguerand-féle párisi leghíresebb gyárából

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fenti címre ügyelni tessék.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a
Csapó-utca 20. sz. alatt levő WEISZ IGNÁCZNÉ-féle
rőfös- és kész női ruha üzletét decz. 13-án átvettük
és azt az előbbi alapon folytatjuk.

Midőn ezt a n. é. közönség tudomására hozzuk, egyszersmind
szíves támogatását is tisztelettel kérjük.

TEITELBAUM és KOHN

rőfös- és kész női ruha üzlet
Debreczen, Csapó-u. 20. szám.
(Zenede épület.)

Blousok igen olcsón kaphatók.

Női kész ruhák hallatlan olcsó
árakban adótnak el.

Férfi és női felemelő ruhák készítése
teljesen lezárított árakban elvállalhatók.

A legelőnyösebben

szerezhetők be az itt felsorolt és nagyvá-
lasztékban raktáron levő cikkek, u. m.:

kalap, sapka, téli keztü,

meleg alsó ruházat,

nyakkendő, esőernyő,

posztóoszima

és mindentéle kivitelű női, férfi

és gyermek posztó és bőr

CZIPÓK

WITT ADOLF

uri divat, kalap és czipó üzletében
Debreczen, Piacz-utca 19.

Felhívás

a Debreczeni Kölcsönös-Segélyező-Egylet

mint korlátolt felelősséggel alakult szövetkezet, alapszabályai értelmében

1904. január 1-én nyitja meg a XXI-ik évtársulatot.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak olcsó és heti befizetésekkel könnyen törleszhető kölcsönöket nyújtson, továbbá hogy apró kötelező
betétekkel a takarékoságra még a szegényebbek is alkalmat szolgáltatson.

Egyletünknek jelenleg **8000** tagja van, akik **12,000** betéti könyvecskével **75,000** törzsbetétet fizetnek.

Törzsbetétük tőkénk 5 millió koronát tesz, melyet tagjainknál kölcsönökben helyeztünk el.

Minden belépő aláírásával kötelezi magát, hogy a jegyzett törzsbetéteket hetenként, vagy előre több hétre pontosan befizeti.

Egy törzsbetét 40 fillér (20 kr.) heti befizetésre kötelez.

Egy-egy évtársulat 6 évre alakul, melynek leteltével az évtársulat felszámol és minden tag befizetett összegén kívül a hat évi haszon-
eredményből törzsbetéteinek arányában reá eső részmét megkapja és így az élvezett kölcsön után fizetett kamatainak nagy része is visszatérül. — A
felszámolásnál mutatkozott haszoneredmény mindenkor a befizetett összeg 6% kamatos-kamatjának felel meg.

A szövetkezet egyenlő jogu tagja az is, aki egy vagy több üzletrész fizetésre kötelezi magát.

Egy üzletrész értéke **120** korona, mely havonként **5** koronás vagy tetszés szerinti nagyobb részletekben befizethető.

Üzletrész váltható minden hó 5-ig és minden év december haváig felmondható.

A haszoneredmény az üzletrészek fizetése arányában minden évben a közgyűlés után kifizetik.

Kölcsönök üzletrészek alapján is adótnak.

Minden tag a belépéskor, minden egyes törzsbetét vagy üzletrész után egyszersmindenkorra **40 fillér (20 kr.)** beiratási díjat fizet, mely a
tartalékok gyarapítására fordítatik. A veszteségi és segélyalapok összege már **110,000** koronát tesz.

Elsőrendű bekebelezések mellett a kölcsönök 12 évi visszafizetésre is adótnak. — Ily esetekben 2 korona betét
után **1400** korona kölcsön adható. Az első hat év után a törzsbetét elszámoltatik, úgy hogy a másik hat év alatt csak a fennmaradó összeg után kell
a kamatot fizetni.

Kívánatra a kamatok január hó 1-től heti részletekben is befizethetők. Ily esetekben a kamat és heti részlet együtt
fizethető. Eziránt jelentkezni lehet hivatalos helyiségünkben.

Akik ezen kedvezményt igénybe venni óhajtják, kéretnek, hogy ezen kívánságukat szövetkezetünk helyiségében mielőbb bejelenteni szí-
veskedjenek.

Debreczen, 1903. november hóban.

Fenyéry Zádor Lajos,
elnök.

Dr. Szántó Sámuel,
igazgató.

Uj betéti könyvecskéik válthatók az egylet helyiségében,
(Zádor Lajos házában, **Kossuth-utca 11-ik szám** udvari keresztépülete, első emeletén.)

Heti befizetések a jövő évre már most elfogadtatnak.